

Fält

Art Lab Gnesta

2017

Art Lab Gnesta **KULTURRÅDET**

Fält nr 8

2017

Inledning

I din hand håller du åttonde numret av Fält, ett brokigt nummer med texter om alltifrån odling och växtfärgning till queer abstraktion, konstnärer i rörelse och konstfältets exkluderande strukturer. För första gången har vi i detta nummer inkluderat en affisch, gjord av konstnären Bernadette Wolbring. Låt den likt hela Fält vara ett underlag för samtal och diskussion.

Fält är en tidskrift som undersöker beröringspunkter mellan samtida urban kultur och landsbygd, en språngbräda för samtal om konst och samhälle. Diskussionen fortsätter! Hör gärna av dig till oss med tankar, frågor och förslag.

In your hand, you are holding the eighth issue of Fält, containing texts ranging from plant cultivation and plant dyeing to queer abstraction, artists on the move and the excluding structures present in the field of art. For the very first time we have included a poster, produced by the artist Bernadette Wolbring. Use it, and Fält in its entirety, as a starting point for conversations and discussions.

Fält is a publication that explores the points of contact between contemporary urban culture and rural society, functioning as a stepping stone for conversations about art and society. Let's keep the discussion going! You are most welcome to get in touch with us with thoughts, questions or suggestions.

Fält nr 8 ges ut av Art Lab Gnesta

Fält nr 8 is published by Art Lab Gnesta

Redaktion **Editors:** Sebastian Dahlqvist, Caroline Malmström & Signe Johannessen

Översättning **Translation:** Lo Hillarp Sjöström

Grafisk formgivning **Graphic design:** Studio Louise Kelpe

Tryck **Print:** Elanders

Upplaga **Edition:** 400 ex.

Omslagsbilder **Cover image:** Éva Mag, Peter Holm och Peter Olsén

© Art Lab Gnesta 2017

ISBN: 2001-3434

Innehållsförteckning **Content**

- 2 Inledning **Introduction**
- 4 Att göra kropp **Making Body**
- 12 Undersökande växtfärgning i träsket
Exploratory plant dyeing in the swamp
- 16 Färga med gurkmeja
Dyeing with turmeric
- 20 I samma mylla **In the very same soil**
- 26 Samtal med Bernadette Wolbring,
Conversation with Bernadette Wolbring
- 30 Affisch **Poster**
- 31 Konstnärer i rörelse **Artists on the move**
- 32 Saqbatomaten – Intervju med Omar
Sadek **The Saqba Tomato – Interview
with Omar Sadek**
- 40 Intervju med Abir Boukhari
Interview with Abir Boukhari
- 44 Handlingsplan för att motverka ett
segregerat konstfält **Action plan to
discourage segregation in the field of art**
- 56 Jag är Saqbatomaten
I am the Saqba Tomato

Att göra kropp

Caroline Malmström
om Éva Mag

Under ett par månader i början av 2017 fylldes Art Lab Gnestas stora sal av konstnären Éva Mags arbete, en föränderlig process som vecklade ut sig mer för varje dag. Resultatet, utställningen Att göra kropp, formulerar mänskliga fysiska och psykologiska erfarenheter genom material som lera och textil.

Éva Mag var inbjuden som gäst i residencyprogrammet för att nyproducera en utställning där själva arbetet skulle öppnas upp för andra – studenter såväl som nyfikna besökare. I ett nära samarbete med Lea Sarocchi, Eric Seppas, och Linnea Nojdelijk – alla studenter från Vårdinge folkhögskola utanför Gnesta – syddes kroppar av olikfärgade textilier, som sedan positionerades ut i salen och fotograferades av. Deras arbete fyllde huset, som ena dagen karaktäriserades av symaskinernas rytmiska dunkande och kropparnas grälla färger, men snart skiftade till mer jordiga toner och lerans sörjiga slafsande.

Éva beskriver sitt arbete som influerat av familjens skräddar- och hantverkstraditioner:

—Den tändande gnistan i mitt arbete kom av triumfen av att ha tagit kontrollen över ett material, som jag gjorde med textilen. Jag var lärd att utgå från ett perfekt mönster på ett papper, innan jag fick klippa i tyget, men jag lärde mig aldrig mönsterkonstruktion så det stoppade mig länge att jobba med tyg.

När kropparna fotats i syfte att bevara tygernas vackra färger och skapa tvådimensionella bilder började det tunga arbetet med att fylla dem. Två ton västgötsk lera hade transporterats till Gnesta och i ett gemensamt arbete fyllt textilkropparna. En tidig marslördag öppnades husets dörrar för besökare som bjöds in att hjälpa till med det stökiga arbetet att fylla kropparna, eller att gå runt för att begrunda de andra.

Väl i tredimensionell form förändrades figurernas uttryck: plötsligt var karaktären av en människa där. Den blöta leran som tonade ner de bjärta färgerna, kladdade och stökade ner, påminde ytterligare om människokroppens ofrånkomliga beteende. Men vad är en kropp? I Éva Mags arbete återkommer intresset för kontraster: det rena och det smutsiga, det hårda och det mjuka, det tunga och det lätta – allt det som utgör människokroppen men som också värderas olika i samhället. Här finns en släktskap med konstnären Louise Bourgeois som under praktiskt taget hela 1900-talet formulerade ett intresse för framförallt kvinnokroppen genom sina teckningar och skulpturer i olika material.

Hos Art Lab Gnesta hängdes ett par av kropparna upp i transparenta tyger, som kokonger som lyfte upp dem i luften. Där vilade de tunga kropparna i de tunna tygerna, som inneslutna i hinnor – i kropp, på väg mot att bli kropp – eller svepta på väg mot sista vilan. På golvet runtomkring lades ytterligare kroppar

utspridda, en del i vila, vissa i mer krävande positioner.

∞

För den som följt Évas arbete märks också ett återkommande intresse för olika språkliga uttryck och en strävan att undersöka innebörden i dessa. Ett tidigt arbete utgick från uttrycket "att stå på egna ben", en parallell utställning i

Haninge konsthall som pågick tidigt 2017 döptes till Man ska vara snäll mot sig själv. Konstnärens materiella arbete där det mjuka ofta möter det hårda, det bärande, undersöker praktiskt dessa påståenden. Med botten i sin egen familjs historia och erfarenhet av migration mejslas reflexioner över samhällsliga strukturer långsamt fram, ofta med ett visst fokus på individens förhållande till kollektivet.

— Jag tror att alla har kunskap med sig hemifrån. Jag har tagit kontroll över att skapa mig själv, "att göra kropp" är också att ta plats. Jag har gjort något av det jag inte trodde att jag kunde, men alla har den möjligheten, att se vad det är för kunskap vi egentligen har, men som vi inte förvaltar.

∞

Mötet med utställningen Att göra kropp bjuder på en viss ambivalens, och lika mycket som den är en undersökning av aktivt arbete med att göra kropp, kan den ses som en spegling av samtida visuell kultur. Männkligheten har alltid begått och fått utstå krig och grymma övergrepp, men idag mer än någonsin sprids bilder av dess konsekvenser runtom i världen. Men vad gör dessa bilder med oss och vår uppfattning om vår omvärld? Rymmer de fortfarande möjligheten att omsättas i konstruktiva motkrafter, eller står de snarare för en avtrubning och blir ytterligare ett övergrepp?

Art Lab Gnestas stora sal som under en lång period nu fungerat som konstnärens ateljé har i allra högsta grad präglat arbetet och hur det presenteras. Den sakrala stämningen i rummets höjd och de stora fönstren underströks ytterligare av vernissagedagens performance då en kör uppförde en kort melodi som återkommit genom produktionen.

Kropparna, och de omsorgsfullt formgivna och knutna upphängningsanordningarna, gör utställningen Att göra kropp till ett visst typ av rum – ett rum att gå till för att möta och begrunda vad det innebär att vara människa. ■

Making body

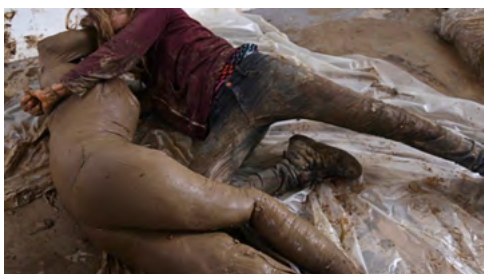
Caroline Malmström
about Éva Mag

During a couple of months in the beginning of 2017, the big hall at Art Lab Gnesta was occupied by the artist Eva Mag's works. As days passed by, a morphing process was unravelling in the space, resulting in the exhibition Making body. Through the use of materials such as clay and textile, Eva Mag was enunciating the physical and psychological experiences of being human.

Eva Mag had been invited to take part in a residency program intended at producing an exhibition where the working process would be open to all, students as well as curious visitors. Working in close collaboration with Lea Sarocchi, Eric Seppas, and Linnea Nojdelyk, all students from Vårdinge folkhögskola outside Gnesta, Eva Mag fabricated bodies from colored pieces of textile that were then positioned and photographed in the space. The labour over these bodies took up the whole building, that one day was filled with the rhythmical throbbing of sewing machines, the next with the mushy slobbering of clay, making the brightly colored bodies assume earthy tones.

Eva describes her work in light of her family's tailoring and crafts tradition:

"My work was sparked off by the triumphant feeling that comes with mastering a material, and I did master textile. However, I was taught to work on a perfect pattern on paper before cutting the fabric, and as I never learned pattern construction properly my work with textiles were obstructed for a long time."

In order to capture the beautiful colors of the bodies in two dimensional format, they were first photographed on site. After that, the hard mutual labour of filling them up begun. Two tons of clay from Västergötland had been transported to Gnesta for this purpose.

One Saturday in early march the doors opened and visitors were invited to take part in the messy labour of stuffing the textile bodies, or to merely stroll around pondering the ones busy with the task.

Once the figures had assumed their three dimensional shape their expressions changed. Suddenly a human character had emerged. As the wet and splotchy clay successively muffled the stark colors of the fabric, the scenario couldn't help but remind one of human bodily functions.

But what is a body? In Eva Mag's work the interest in contrast is a reoccurring feature: the clean and the dirty, the hard and the soft, the heavy and the light-all properties of the human body, but valued differently in the face of society.

There is a kinship with the artist Louise Bourgeois who was active during practically the whole 20th century. Her practice revolved mainly around the bodies of women. She explored her subject matter via drawings and sculptures in numerous materials.

At Art Lab Gnesta a couple of the bodies were suspended wrapped in transparent fabrics, like cocoons elevated in the air. The bulky bodies reposed in the light fabrics, as if they were encapsulated in membranes- in a body, in becoming a body- or shrouded for the final rest. Scattered around on the floor were several other bodies, some resting and some placed in demanding positions.

∞

Those who have kept track of Eva's work will be familiar with a reoccurring interest in exploring the signification of everyday (linguistic) expressions. The starting point for an early work was the expression "to stand on ones own feet", and an exhibition that took place in early 2017 was named "One should kind to oneself". The artist's works practically explores these utterances through employment of materials that allows for joining soft to hard, to the bearing. Slowly, reflections on structures in society are being chiseled out, stemming from her own family history and migratory experience. At stake is often the relation between the individual and the collective.

"I believe everyone is imbued with knowledge originating from home. I have

taken control over my self creation, "Making body" is also a claim to space. I have made something out of something I thought wouldn't be possible, and we all have the opportunity to seize the knowledge we actually carry around, but not yet preside over."

A certain ambivalence is at stake in encountering "Making body". As much as it is an exploration into the actual labour of body making, it can be perceived as a mirror image of contemporary visual culture. Since long, human-kind has committed to and suffered from atrocities of war and cruel abuse. Today more than ever images of it's consequences are distributed on a worldwide scale.

What do these images do to us and our perception of the world around us? Do they enable us to conceive of other possibilities and organize counterstrike, or do they further muffle our senses, leading to the perpetuation of abuse?

Art Lab Gnesta's big hall has undoubtedly influenced the production of Eva's work, as it has served as her studio for quite awhile now. The big windows and

high ceiling brings on a sacred atmosphere, and this feature was further enhanced on the opening night as a choir performed a short song that had been in circulation throughout the production.

The bodies with their meticulously crafted suspension constructions produces a certain kind of space – "Making body" offers us room to get in touch with and ponder what it means to be human. ■

Undersökande växtfärgning i träsket

Caroline Malmström
om Lina Sofia Lundin

Färgen på ett lackmuspapper hjälper oss avgöra ph-värde, färgen på en porlande bäck kan berätta om både jordmån och miljöföroreningar. Genom sitt undersökande färgningsarbete med textilier i bland annat bomull, silke och ull undersöker konstnären Lina Sofia Lundin världen omkring oss och dess allra minsta beståndsdelar. Spår som alkottar, järnspikar och avokadokärnor lämnar på tyget lägger grunden till ett samtal om konsumtionsvanor, lokalhistoria och miljöpåverkan.

Som en del av utställningen Träskbiennalen bjöd vi sensommaren 2016 in Lina Sofia Lundin att leda en undersökande textilfärgningsworkshop med utgångspunkt i träsket. Omkring 20 konstnärer, slöjdare och textilintresserade möttes i ett av ortens träsk, där vi tillsammans med biologen Hans Rydberg från Naturskyddsföreningen Daga-Gnesta gjorde en träskvandring för att se närmare på vad som egentligen växer i våtmarken. Samtidigt passa Lina Sofia Lundin på att gräva ner textilier i träskmarken, material som hon kommer att återvända till vid ett senare tillfälle.

Efter att ha samlat in färgmaterial begav vi oss till Art Lab Gnesta för att påbörja experimenten på ullgarn och tyg i bomull och silke. Klibbalen, ljung och vassvippor representerade träskets flora, och vid sidan av dem fick de nya och erfarna färgarna även testa mer välkända färgväxter som gurkmeja och krapprot. Dagen avslutades i trädgården där textilproverna fick torka mellan äppelträden.

Workshopen genomfördes under utställningen Träskbiennalen som presenterades hos Art Lab Gnesta 2016. Här mötte besökaren en rad nyproducerade konstverk sida vid sida med tidigare arbeten som på skilda sätt förhåller sig till träskets egenskaper och potential.

Paraplyprojektet Swamp Storytelling är ett gemensamt undersökande av träsket och dess biologiska och mytologiska funktioner. Syftet är att kombinera arbetsfälten för naturvetenskaplig forskning och konstnärlig produktion kring aktuella miljöfrågor, och projektet har gett upphov till en rad nya konstverk, samarbeten och pedagogiska processer.

Workshopen genomfördes i samarbete med Hemslöjds konsulten i Sörmland/Sörmlands museum. 🍓

Lina Sofia Lundin är utbildad på HDK i Göteborg och baserad i Falun. 2014 gav hon ut boken Naturlig Färgning – Mat och Kläder i ett Kretslopp, som 2017 ges ut i en nyutgåva (Natur & Kultur).

Exploratory plant dyeing in the swamp

Caroline Malmström
about Lina Sofia Lundin

The color of a litmus paper helps us determine the pH value, the color of a rippling brook can tell us about soil type and whether environmental pollution is present. Via her exploratory dyeing practice the artist Lina Sofia Lundin investigates the world around us down to its tiniest elements. Dyeing textiles from natural fibres such as cotton, silk and wool, the traces left by alder cones, iron nails and avocado pits foreground a discussion about habits of consumption, the local history and environmental effects.

In late summer 2016 we invited Lina Sofia Lundin to conduct an investigative textile dyeing workshop based on the swamp, as part of the exhibition Träskbiennalen (The Swamp Biennale). About 20 artists, craftspeople and textile enthusiasts met in one of the local swamps, where we made a swamp-walk-about to closely inspect what actually grows in the wetlands. We walked in the company of Hans Rydberg, biologist of Naturskyddsföreningen (the Nature Conservation Association) Daga-Gnesta. Lina Sofia Lundin at once took sprung on the opportunity to bury some textile in the swamp, a material work-in-progress that she will come back for at a different point in time.

After having collected our dyeing materials, we headed to Art Lab Gnesta to start out with our experiments, using woolen yarns and fabrics made of cotton and silk. Tufts of reed, the alder and heather represented the flora of the swamp, and apart from these three, the new and experienced dyers also tested more well-known dyeing plants like turmeric and madder root. The day ended in the garden where the textile samples were hung to dry between the apple trees.

The workshop was conducted during the exhibition Träskbiennalen (The Swamp Biennale) presented at Art Lab Gnesta in 2016. Visitors

got to see several newly made artworks together with earlier ones that in different ways touched upon the characteristics and potentials of the swamp. The umbrella project Swamp Storytelling is a joint survey of the swamp and its biological and mythological functions. The aim is to combine the fields of natural science research with artistic production in order to produce and explore new knowledge around current environmental issues. The project has given rise to a series of new artworks, collaborations and educational processes. The workshop was conducted in cooperation with Hemslöjdskonsulenten in Sörmland / Sörmland Museum. ■

*Lina Sofia Lundin is educated at HDK in Gothenburg and based in Falun. In 2014 she published the book *Naturlig Färgning – Mat och Kläder i ett Kretslopp*, published in 2017 in a new edition (*Natur & Kultur*).*

Undersökande växtfärgning i träsket

**Exploratory plant
dyeing in the swamp**

الأصفر

٤معلقة كبيرة من الكركم
١من أكياس الشاي سريع التحضير معتنق مستخدم
١قطن
٤لتر ماء

غلي الماء و الشاي و الكركم في قدر .
اضافة النسيج و استمرار تسخينها لمدة
ساعة.
تقلب بشكل جيد حتى تتشبع باللون ثم
تترك لتبرد .
أخيرا نخرج القماش من اللون، ثم تعلق
وترفع للتجف .

4 teskedar gurkmeja
1 gammal tepåse
1 stycke bomullstyg
4 liter vatten

4 teaspoons turmeric
1 old tea bag
1 piece of cotton cloth
4 liters of water

Koka upp vatten, te och gurkmeja i en kastrull.
Lägg i tyget och håll det varmt i en timme.
Rör om noga för att få en jämn färg.
Låt svalna.
Ta sedan upp tyget, skölj och häng på tork.

Bring water, tea and turmeric to boil in a pot.
Place the fabric in the pot and keep it warm
for an hour.
Stir carefully for the color to even out.
Leave to cool down.
Pick the fabric up, rinse and hang to dry.

"Jag tänker mig att din praktik här på Art Lab Gnesta blir lite som 'I huvudet på Signe Johannessen' för att du ska få en inblick i hur det är att vara kvinna, driva en självorganiserad kulturverksamhet samt själv vara konstnär" orden kommer från Signe, en av initiativtagarna och nu även min handledare på Art Lab Gnesta.

Orden slår an en sträng inom mig som ger resonans. För att förstå hur en självorganiserad kulturverksamhet som Art Lab fungerar måste jag först förstå vilken typ av verksamhet det faktiskt handlar om och vilka människor som står bakom den och möjliggör de projekt som tillfört Gnesta en viktig plattform för samtidskonst och kultur.

Som jag ser det handlar det om ett sätt att leva. Vilka är premisserna och kompromisserna? Detta vill jag under min praktik vill undersöka, praktisera och reflektera över.

Ett sätt att leva. Som konstnär är det en många gånger komplex fråga som ständigt följer en likt en skugga. För det är en del av att leva, av att vara. Om en sen vill försörja sig på sitt konstnärskap är det en fråga om hur en vill leva. Jag ser på konstnärskapet som möjliggörare. Konsten erbjuder möjligheter att påverka, föra samtal och väcka känslor. Genom konsten har vi möjlighet att uppmärksamma, återspegla och lära oss mer om oss själva än vad vi trodde var möjligt.

Konsten kan fungera som en bro mellan det inre och yttre livet, mellan det subjektiva och det objektiva, mellan mig och dig. Konsten är därav en otroligt viktig byggsten i ett demokratiskt välmående och hållbart samhälle.

Den ofta generaliserade bilden av konstnären som ett missförstått geni tror jag både exkluderar och romantiserar konstnärskapet. För mig är det motsägelsefullt. En av konstens stora potentialer är i min mening att inkludera och verka för förståelse, lyfta andra perspektiv och att tillgängliggöra.

Just därför är verksamheter som Art Lab så viktiga, som gör just detta. Som visar hur nödvändigt det är att se till vad konsten kan tillföra ett samhälle där både du och jag får delta.

Häromdagen läste jag Karin Boyes dikt 'Ja visst gör det ont' ur diktsamlingen "För trädets skull" (1935) och trots att jag har läst den många gånger så var det som att jag läste den för första gången. Dikten fick mig att tänka på min tid här.

Den sammanfattade mina känslor av att vara på en ny plats, att vara liten men samtidigt stor. Att i processer befinna sig inuti lärandets linda, att livet själv är lindan vi lär oss om. Jag tänker på alla fina människor som jag den senaste tiden har fått glädjen att möta. Jag tänker på deras livsberättelser.

Tänk att få sätta ett frö och se det växa. I projektet Fleeing Farming sätter vi frön i jorden och med varsamma händer planterar vi om och sätter nya. Vi samtalat om livet och om kretslopp. Att vi människor mår bra av att plantera är inte så konstigt för vi vet intuitivt att det är samma processer som sker inom oss.

Men precis som växterna behöver vi värme, näring, skydd och kärlek för att

våra rötter ska bli starka. Vad projektet delvis handlar om är att lära oss om våra egna växande processer. Hur vi kan spegla oss själva i den Sörmländska Saqbatomaten. Vi växer alla i samma mylla.

”Ja visst gör det ont när knoppar brister.
Varför skulle annars våren tveka?
Varför skulle all vår heta längtan
bindas i det frusna bitterbleka?
Höljet var ju knoppen hela vintern.
Vad är det för nytt, som tär och spränger?
Ja visst gör det ont när knoppar brister,
ont för det som växer
och det som stänger.”

Jag tänker på hur Éva Mags utställning ”Att göra kropp”, några trappor nedanför där jag sitter i skrivande stund, berättar om samma linda. De tunga kropparna av lera fångslar mig, får mig att begrunda livet. Hur livets alla skeenden, stora som små, gör oss till dem vi är. Våra kroppar är vårt väsens tidskapsel och de bär på så mycket, kommer vi någonsin få veta allt?

”Ja nog är det svårt när droppar faller.
Skälvande av ängslan tungt de hänger,
klamrar sig vid kvisten, sväller, glider –
tyngden drar dem neråt, hur de klänger.
Svårt att vara oviss, rädd och delad,
svårt att känna djupet dra och kalla,
ändå sitta kvar och bara darra –
svårt att vilja stanna
och vilja falla.”

Filmprojektet Min Historia handlar om att ge varje barn, nyinflyttad eller inte, möjligheten att få utveckla sin egen talan, att få berätta sin historia - just för att ingen annan ska berätta den åt en. För kunskap om den egna historien ger makt att kunna påverka det egna livet. Ju mer vi lär oss om oss själva och om varandra, desto mer utvecklas vi tillsammans som människor. Precis som plantorna som odlas är också dessa frön sådda för att nya röster ska kunna växa sig starka och livskraftiga.

”Då, när det är värst och inget hjälper,
Brister som i jubel trädets knoppar.
Då, när ingen rädsla längre håller,
faller i ett glitter kvistens droppar
glömmer att de skrämdes av det nya
glömmer att de ängslades för färden –
känner en sekund sin största trygghet,
vilar i den tillit

som skapar världen.”

Att få komma under huden på Art Lab Gnesta har gett mig nya perspektiv på hur jag vill leva och verka. Inte bara som konstnär utan också som medborgare i vårt samhälle, hur jag kan använda mig av mitt konstnärskap för att skapa förutsättningar och dialog om vår samtid i en större kontext. Kanske är det vad arbetet på Art Lab handlar om i grunden? Hur vi tillsammans kan skapa ett bättre och mer inkluderande samhälle att leva i. ■

Svenska versionen: Sanna Brantestad är konstnär och student från Kulturverkstan i Göteborg. Under våren 2017 praktiserar hon på Art Lab Gnesta, i texten reflekterar hon kring praktikperioden och de olika frågor och tankar den väckt.

In the very same soil

Sanna Brantestad

”I imagine your internship here at Art Lab Gnesta to be a little bit like ”In the head of Signe Johannessen”, as you gain insights into what it is like to be a woman, run a self organized art space and being an artist yourself.” Words from Signe, my current mentor and one of the initiators of Art Lab Gnesta.

These words strike up a resonant chord in me. In order to understand the ways in which a self organized artspace operates, I first have to get my head around what type of agency is actually at stake here. Who are the people whose projects have fortified Gnesta with this important platform for contemporary art and culture? The way I see it, this is a way of life. What are the conditions, and which are the compromises? During my internship I would like to explore, practice and reflect over these questions.

A way of life. As an artist, this is a complex and steadily reoccurring question that follows you around like a shadow. To live, to be, is part of it.

If one wants to make a living as an artist, then that's a question of how one wants to lead one's life. From my point of view, making art is making things possible. Art offers us possibilities to influence, converse and spark feelings. It brings opportunity to acknowledge, reflect and find out more about ourselves and what may be conceivable for us.

Art can function as a bridge between the inner and the outer world, between the subjective and objective, between me and you. As such, art is a pivotal component for a sustainable and democratically sound society.

There is a generalized notion that takes the artist to be a misunderstood genius, which I think is excluding and romanticising the role of the artist. To me this is contradictory. The potentials I see in art practice is to enable understanding and work for inclusion, to raise perspectives not commonly seen and heard, and to make them accessible. In light of all this, places like Art Lab Gnesta are very important. They show us how necessary it is for art to be able to contribute to society, and that you and me can participate and be part of that contribution.

The other day I read Karin Boye's poem *Yes of course it hurts*, included in the collection *För trädets skull* (For the sake of the tree) (1935). Despite the fact that I had read it numerous times before, it was as if I read it for the very first time. The poem made me think of my time here at Art Lab Gnesta. It summoned what I felt like, being in a new place. Feelings of being big yet small at the same time. To be involved in processes of learning, where life itself is the matter that we learn. I'm thinking about all the lovely people I have had the pleasure of meeting. I'm thinking about the stories they have shared.

Imagine planting a seed and watching it grow. In the project *Fleeing Farming* we sow seeds in the ground, replant with gentle hands, and then sow some more. We talk about life and it's different cycles. No wonder planting does us good, as intuitively we know that the processes we initiate are the very same ones that takes place inside ourselves. Like plants, we need warmth, nourishing, protection and love in order to thrive and develop strong roots. And so, this project also teaches us about our own growth processes. The ways in which we can see ourselves reflected in the Sörmlandian *Saqba* tomato. We all thrive in the very same soil.

Yes of course it hurts translated by David McDuff in "Karin Boye: Complete poems". Source: karinboye.se

**Yes, of course it hurts when buds are breaking.
Why else would the springtime falter?
Why would all our ardent longing
bind itself in frozen, bitter pallor?
After all, the bud was covered all the winter.
What new thing is it that bursts and wears?
Yes, of course it hurts when buds are breaking,
hurts for that which grows
and that which bars.**

I'm thinking of Eva Mag's exhibition "Making a body", located a couple of stairs down from where I am currently sitting. The heavy clay bodies speak to me of the very same processes, and make me ponder upon life. How all life's events, big and small, makes us who we are. Our bodies are our being's time capsules, and they bear forth so very much. Will we ever get to know it all?

Yes, it is hard when drops are falling.
Trembling with fear, and heavy hanging,
cleaving to the twig, and swelling, sliding -
weight draws them down, though they go on clinging.
Hard to be uncertain, afraid and divided,
hard to feel the depths attract and call,
yet sit fast and merely tremble -
hard to want to stay
and want to fall.

The film project My History aims to give every child, newcomer to Sweden or not, the possibility to develop a voice of their own, to tell their story. Because no one should tell your story for you. To know one's own story is empowering for the prospect of leading one's own life. If we learn about ourselves and others, we will nurture each other as human beings. Again as for the plant's, seeds are grown in order for new voices to gain strength and flourish.

Then, when things are worst and nothing helps
the tree's buds break as in rejoicing,
then, when no fear holds back any longer,
down in glitter go the twig's drops plunging,
forget that they were frightened by the new,
forget their fear before the flight unfurled -
feel for a second their greatest safety,
rest in that trust that creates the world.

Getting under the skin of Art Lab Gnesta has given me new perspectives into how I would like to live and work. Not only as an artist, but as a citizen in our society. As an artist, I would like to facilitate dialogue about our contemporary conditions for living in a broader context. Perhaps this is what the projects and activities taking place at Art Lab Gnesta is really about?

Knowing that we can strive for a better and more inclusive society. By mutual effort we will thrive. 🍓

Sanna Brantestad is a artist and student at Kulturverkstan in Gothenburg. During spring 2017 she is doing her internship at Art Lab Gnesta, in the text she reflects on the different questions and thoughts which have appeared during the internship.

Conversation with Bernadette

Sebastian Dahlqvist

During the spring of 2017 you have had a residency at Art Lab to work with our Risograph. Unlike normal printers the Risograph is something in-between a printer and photo-copier. Not quite automatic, not quite manual. Since it was first released in Japan in the late 80's, a lot of artists, graphic designers and authors has shown a great interest in working with the Risograph. Why do you think that is the case and how come you are interested in working with this way of printing?

I guess this is because even though it is a mass-medium it has a very handmade feel to it. Recently it has become more popular among artists and graphic designers because it uses soy ink and therefore it is more friendly to the environment. I'm using it mainly because every copy produced is unique, which fits my topic very well. After all, my project is about gender binaries and this is mirrored by the printing process: the risograph prints with only one color at a time. So i decided to work with two colors, mixing them by layering them on top of each other. Men and women have the same set of sexual hormones, they only differ in quantity, so for me the medium is perfect when exploring these questions. I also chose the risograph because it is cheaper to use than other printing techniques. I wanted to reach a broad audience by producing give-away posters.

In the project you are working on during your residency at Art Lab Gnesta you are among other things exploring notions of hormonal control in relation to knowledge, power and norms. In society we seldom talk about the control of hormones that contraceptives involves. Why is that and in what way does hormonal control relate to power and norms?

From Michel Foucault we know that there is something that is called the medical gaze. As a

doctor, you have all these different notions in the back of your head which affect you when you make diagnoses or prescribe medicine. I think this is very apparent when it comes to the use of hormones or contraceptives. As a matter of fact, the EMA (European Medical Agency) advice against prescribing 3rd and 4th generation contraceptives, as they contain anti-androgens and women on these pills have a much higher risk of developing deep vein thrombosis. Still they are prescribed for reasons related to beauty norms: to make females more female. I was quite surprised when I found out that these contraceptives contain the same kind of anti-androgens that are used when doing a gender confirming transition from male to female.

In what way did you find this connection interesting?

Firstly because one would believe that contraceptives should and would biomedically, only prevent pregnancy. Not altering the "female body" in accordance to a notion of femaleness. I'm interested in the shades in between. There can be much bigger differences between men and men or women and women in relation to hormones than between men and women. Gender binaries have existed for a very long time but I get the feeling that the body you are born with needs more and more alteration in

order to fit in some category. To take a probably well used example: every woman has hair on her body and the fact that this is something you need to alter in order to fit into the category of woman is quite disturbing.

Do you think the growing amount of biomedical research also opens up for a greater fluidity in relation to gender?

Yes, of course, I'm very surprised that it is, legally, still as restricted as it. People like the author Paul B Preciado (before Beatriz Preciado) use testosterone illegally because in order to get access to it legally you have to "go the whole way". I think this development or change is really slow since the market is not yet interested in investing in research related to female bodies or further enabling gender fluidity.

For the first time in the history of Fält we have included a poster. It's a poster you have made during your residency, can you tell me about the process behind it?

When i started researching in the medical field I came to think of something I grew up with in Germany: "Medi Zini" posters. In pharmacies children get these free posters that have a cute animal on the front and educational material related to medicine on the back. I really like this pedagogical format and it's way of spreading knowledge. All of my posters reflect my interest in abstraction. I mimic ways in which abstraction is used in the field of medicine: to persuade or convince the viewer/reader that this is the truth. Abstraction as a tool can make information look scientific or objective. I relate to the field of Queer Abstraction, which I came across via the reader "Pink Labour on Golden Streets", published by Sternberg Press. The term Queer Abstraction was coined by J. Jack Halberstam. People tend to have this idea that abstraction would only relate to formal issues but I feel that for my generation it is a medium or practice that opens up for more open and

fluid readings, for example making it possible to escape gender binaries.

It seems you are very interested in educating your viewer/reader in relation to the subject. How come you are interested in education and why do you use this format?

I think for once I'm a trained educator working partly in schools and universities, so the interest in education is a part of that. I'm deeply interested in exploring different formats for sharing and gaining knowledge. I think also I came to use graphic design for this project since it is a medium often used for educational purposes. And also, of course, I want to change the world (laughing). Knowledge is one way to do so.

Art Lab is situated in Gnesta, Sörmland. Has the context of Art Lab Gnesta and the local environment affected your work during your residency?

I always need time to let impressions sink in, so it is hard to give a clear answer yet. And actually I don't know Sweden that well, I only know Stockholm. So I can only differentiate between urban and rural Sweden. Being a foreigner in Gnesta I feel like some people i meet are a bit irritated when I speak Swedish with an accent, some people even seem sceptical towards me. Therefore I believe it is very important to have Art Lab Gnesta here. I think the fact that Signe, Erik and the others at Art Lab are so open and welcoming has had a great impact on me as well as on the rest of Gnesta. ■

(Samtal/intervju med Bernadette Wolbring av Sebastian Dahlqvist)

Samtal med Bernadette

Sebastian Dahlqvist

Under ditt residency här på Art Lab har du arbetat med vår risograf. En risograf kan beskrivas som ett mellanting mellan en printer och en kopieringsmaskin, den är inte helt manuell och inte heller helt automatisk. När den först introducerades i Japan under sent 80-tal blev många konstnärer, grafiska formgivare och författare intresserade av att arbeta med den. Varför tror du intresset blev så stort, och hur kommer det sig att du själv blivit intresserad av att använda denna teknik?

Det är nog för att den ger en handgjord känsla, trots att det rör sig om ett massmedium.

På senare tid har konstnärer och grafiska formgivare plockat upp risografen eftersom den använder ett sojabaserat bläck, vilket är mer miljövänligt. Jag använder den främst därför att varje utskrift blir unik, vilket passar mitt ämnesområde väl. Mitt projekt handlar om könsbinaritet, och det går att spegla just den

binära uppdelningen i själva produktionsprocessen eftersom risografen skriver ut en färg i taget. Jag bestämde mig för att arbeta med två färger som läggs på i lager på lager. Kvinnor och män har samma uppsättning könshormoner, enda skillnaden är variationen i kvantitet. Risografen förefaller vara det perfekta mediet

för undersökning av dessa frågor, och den är dessutom billigare att använda än andra framställningstekniker. Jag vill nå en bred publik genom att producera gratis affischer.

Projektet du arbetat med under din vistelse här på Art Lab Gnesta handlar bland annat om ideer kring hormonell reglering i relation till kunskap, makt och normer. Vi talar sällan om den hormonella kontroll som preventivmedel innebär. Varför tror du det är så, och vad finns det för relation mellan hormonreglering, makt och normer?

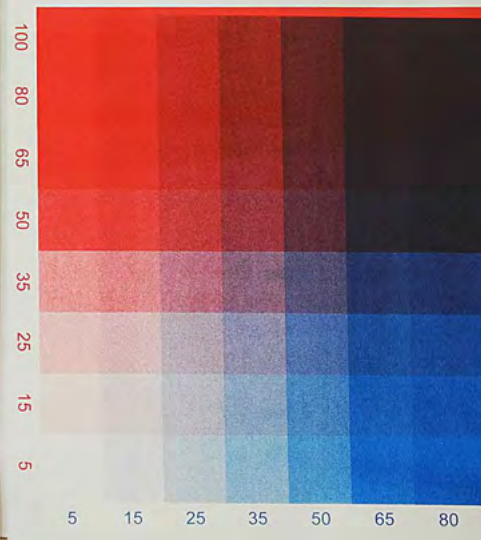
Från Michel Foucault har vi fått veta att det finns en medicinsk blick. Läkare har alla dessa olika konceptioner i bakhuvudet när de ordinerar mediciner och ställer diagnoser. Detta blir väldigt uppenbart vid förskrivning av hormoner och preventivmedel tycker jag. Det är faktiskt så att Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA, European Medical Agency) avråder från förskrivning av tredje och fjärde generationens p-piller då de innehåller antiandrogener. Kvinnor som tar dessa p-piller löper en väsentligt högre risk att drabbas av blodpropp. Trots detta faktum skrivs de ut i syften som har med skönhetsideal att göra: att göra kvinnor mer kvinnliga. Jag blev förvånad när jag fick reda på att dessa preventivmedel innehåller samma typ av antiandrogener som används vid könsbekräftande transition från man till kvinna.

Varför tyckte du att det här sambandet var intressant?

Först och främst för att jag föreställde mig att preventivmedel, biomedicinskt, enbart skulle förhindra graviditet. Inte förändra den "kvinnligen kroppen" enligt en särskild föreställning om kvinnlighet. Jag intresserar mig för nyanserna mittemellan. Det kan vara mycket större

MODIFICATIONS

hormonell skillnad mellan olika kvinnor och olika män än mellan kvinnor och män. Den binära könsuppfattningen har existerat länge, men jag tycker det verkar krävas mer och mer modifikation av ursprungskroppen för att kunna passa in i de två allmänt vedertagna könskategorierna. Ett klassiskt exempel på detta vore avlägsnandet av kroppsbehåring, som kvinnor förväntas utföra för att passera ostört i sin könskategori. Det är stötande.

Tror du att den biomedicinska utvecklingen också för med sig en mer flytande skala i fråga om kön?

Ja absolut. Jag är förvånad över att det ur laglig synpunkt fortfarande är så reglerat.

Författaren Paul B Preciado (tidigare Beatriz Preciado) och många med honom har fått skaffa testosteron på olagliga vägar eftersom den lagliga tillgången kräver att personen "går hela vägen" i sin könstransition. Jag tror utvecklingen går så långsamt på grund av att läkemedelsindustrin ännu ej är intresserad av att investera

i forskning som berör kvinnors kroppar. Att möjliggöra mer flytande könsidentiteter och uttryck verkar inte heller vara intressant ur marknadssynpunkt.

Det är första gången vi inkluderat en affisch i Fält. Du har producerat den under ditt residency här, vill du berätta om arbetsprocessen?

När jag började göra efterforskningar på det medicinska fältet så kom jag att tänka på något som varit närvarande vid min uppväxt i Tyskland: "Medi Zini" affischer. På apoteken får barn gratis affischer med söta djur på framsidan och medicinskt undervisningsmaterial på baksidan. Jag gillar verkligen detta som pedagogiskt grepp, som ett sätt att sprida kunskap. Alla affischer jag gjort speglar mitt intresse för abstraktion. Jag imiterar de sätt som abstraktion används inom medicinen, som ett format för sanningsanspråk, övertygande läsaren att "detta är sanningen". Som verktyg kan abstraktion få information att se vetenskaplig och objektiv ut. Jag kom i kontakt med Queer

Abstraction via readern "Pink Labour on Golden Streets" (publicerad av Sternberg Press), och det är ett område jag relaterar till. Begreppet Queer Abstraction myntades av J. Jack Halberstam. Folk har för vana att tänka på abstraktion i strikt formella termer men jag menar att min generation använder abstraktionen som ett medium eller en praktik som kan åstadkomma flytande läsningar. Till exempel möjligheten att undgå en binär könsuppdelning.

Du förefaller vara mycket intresserad av att utbilda din publik i relation till ditt ämne. Hur kommer det sig att du är intresserad av undervisning och varför använder du dig av detta format?

Jag tror det är ofrånkomligt med tanke på att jag är utbildad lärare och arbetar delvis i skolor och på universitet. Jag är väldigt intresserad av att undersöka hur kunskap kan spridas och delas med hjälp av olika format. Att jag använde grafisk design för detta projekt har att göra att formatet vida används i utbildningssyfte. Och sen så vill jag förstås förändra världen (skratt). Kunskap är ett av många tillvägagångssätt.

Art Lab ligger i Gnesta, i Sörmland. Har Art Lab och det kringliggande lokalsamhället påverkat ditt arbete?

Jag behöver alltid tid att låta intryck sjunka in, så det är svårt att ge ett klart svar redan nu. Jag känner faktiskt inte till Sverige så väl, det är bara Stockholm jag har koll på. Jag kan alltså bara se skillnaden mellan staden och landsbygden i Sverige. När jag som icke-Svensk rör mig i Gnesta och talar Svenska med brytning förefaller vissa bli irriterade, kanske rentav skeptiska mot mig. Då är det verkligen viktigt att platser som Art Lab Gnesta finns här. Att Signe, Erik och ni andra på Art Lab är så välkommande och öppna har haft stor inverkan på mig, och det gäller säkerligen även för resten av Gnesta. ■

Konstnärer i rörelse

– Samtal om delande, öppenhet
och (om)fördelning av resurser

Den 22 april arrangerade Art Lab Gnesta ett seminarium under vilket olika organisationer, enskilda konstnärer och nätverk deltog för att tillsammans lära, lyssna och diskutera hur konstfältets strukturer kan öppnas upp för nyanlända konstnärskollegor. Seminariet diskuterade hur de resurser som finns kan (om) fördelas och hur nya kollegiala relationer och sammanhang kan etableras. Målet med dagen var att dels skapa ett sammanhang för utbyte av erfarenheter och kunskap, dels lägga grunden för ett nationellt nätverk. Ett nätverk med syfte att kartlägga och tillgängliggöra kollegiala sammanhang och tillgång till de resurser som krävs för att som konstnär kunna fortsätta arbeta och utvecklas.

Bland de medverkande fanns: Abir Boukhari, Ola Öhlin, Ulrika Flink, Felipe Castelblanco, Sahar Burhan och Lina Sofia Lundin.

Seminariet genomfördes som en del av *Momentum Gnesta*, ett flerårigt projekt inom vilket nyanlända barn och unga, konstnärer, lokala aktörer och andra boende i Gnesta möts i gemensamma konst- och kulturprojekt.

Dokumentation från dagen, information om nätverket och Momentum Gnesta finns på www.artlabgnesta.se

Artists on the move

– Conversations on sharing, openness
and the (re)distribution of resources

April 22nd Art Lab Gnesta organized a seminar during which various organizations, individual artists and networks participated. The objective was to learn, listen and discuss how the structures of the swedish art field(s) may be opened up for fellow artists that recently arrived in Sweden.

The seminar discussed how the resources at hand can be (re)distributed and how new collegial relationships and contexts may be established. The aim of the day was partially to create a context for exchanging experiences and knowledge, partially to put forward a foundation for a network.

Among the contributors were Abir Boukhari, Ola Öhlin, Ulrika Flink, Felipe Castelblanco, Sahar Burhan and Lina Sofia Lundin.

The seminar was a part of *Momentum Gnesta*, a project running over several years in which newly arrived children and young people, artists, local actors and other residents in Gnesta meet in joint art and cultural projects.

Documentation from the seminar day, information about the network and Momentum Gnesta is available at www.artlabgnesta.se

Saqba tomaten

I Augusti sommaren 2016 åkte jag längs väg 57. De halmgula sörmländska sädesfälten bredde ut sig och jag lade märke till att äpplena i ortens alla villaträdgårdar hade börjat anta sin svullna form. Jag var på väg till Solbacka asylboende för att besöka en gammal tennisbana full av pallkragar där de boende hade självorganiserat en odling tillsammans med vänner från Stjärnhov. Art Lab Gnesta hade under året börjat intressera sig allt mer för hur odlingskunskap kan demokratiseras och komma en större del av samhället tillhanda i en tid när globala företag med statligt stöd privatiserar och manipulerar grödor och verkar för att kriminalisera civil frötillverkning. Väl framme på Solbacka börjar jag prata med Omar Sadek, som ursprungligen är kemist från Damascus-regionen i Syrien. Det gemensamma intresset för odling som Art Lab Gnesta och Omar möttes i har nu utvecklats till att bli en integrerad del av Art Lab Gnestas verksamhet på flera sätt.

Våra första samtal handlade om matproduktion, den korta Svenska sommaren och de odlingsmarker i Syrien som på grund av kriget inte längre kan brukas. Samtalet skedde runt en odlingslåda där en liten buskig tomatplanta omsorgsfullt stagats upp mot en pinne. Tillsammans med Omar har Art Lab Gnesta nu börjat odla tomater och gurkor från hans hemort Saqba. Fröna har migrerats illegalt till Sverige, nu arbetar vi tillsammans för att klimatanpassa sorterna så att de ska trivas och frodas i Gnesta. Arbetet sker genom workshops med ortens unga. Det är ett ihärdigt kunskaps-förkovrande och ett myller av aktiviteter i Gnestas olika hobbyodlingar, trädgårdar och kolonilotter. Målet är att så småningom kunna formulera och skriva in två nya grönsakssorter i vår Svenska fröbank och odlingshistoria: Sörmländsk Saqba tomat och Sörmländsk Saqba gurka.

Intervju med Omar Sadek

Signe Johannessen

Varför började du odla på Solbacka?

Min vän Barbara Korpi berättade för mig att det fanns möjlighet att odla. Vi var några stycken som började tillsammans och det blev snart mer än bara ett projekt när folk i omgivningen började skänka oss olika sorters plantor. Vi började odla alla möjliga olika växter och grönsaker på Solbacka. En person skickade oss gurk- och tomatplantor från Syrien. På sätt och vis kändes det som om vi tog hand om och

odlade upp en del av vårt hemland. Vi blev förvånade över de emotionella band vi utvecklade till plantorna under tiden vi sörjde för dem. När vi såg på dem överväldigades vi av minnen från våra liv i Syrien.

Berätta om hur din relation till matproduktion och odlande såg ut innan du kom till Sverige?

Jag studerade vid universitetet, liksom min far före mig. Han var läkare, men i grund och

botten var vi båda söner bördiga från landsbygden kring Damaskus. Min passion för odling kommer från min far. Han brukade en bit land i Saqba, utanför Damaskus, och min bror och jag brukade hjälpa honom. Genom vårt arbete lärde jag mig en hel del om odling. Vi odlade inte för att tjäna pengar, det var ett sätt att leva jämte våra yrkesliv. Vi åt det vi skördade och delade det som blev över med vänner.

Vår forna odlingsplats är nu en krigszon, fullständigt omsluten av väpnade styrkor. Sist jag besökte den var 2013, den sextonde oktober för att vara exakt. Det var tufft för mig, eftersom vår mark var under attack. Raketer och missiler flög i luften, och ovanför cirkulerade helikoptrar. Jag behövde resa dit eftersom delar av min familj fortfarande fanns kvar där. Min fars grav är också belägen där. Eftersom han var så nära förbunden med denna plats kände jag mig manad att uppsöka den en sista gång, till hans ära.

När min far levde började han sina dagar vid 04.00 varje morgon. När han inte stod att finna hemma kunde en vara säker på att hitta honom i sina odlingar. Odlingsmarken låg i omgivningen av Saqbas kommun, många ville exploatera marken för att bygga affärsverksamheter och hus där. Min far ville inte låta det ske, och han gav sig aldrig. Han visste att marken betingade ett högt pris, men ville att det skulle förbli en odlingsplats.

Vad hände här du först försökte odla Syriska grödor här i Sverige?

Vi kunde skörda massor av tomater på våra Syriska tomatplantor redan under första sommaren i Sverige, även om jag är van vid betydligt större skördar i Saqba. Jag lärde mig mycket den där första sommaren i Sverige, framför allt om de skilda förutsättningarna i förhållande till ljus och klimat. Allt solljus under de långa sommardagarna på Solbacka verkade chockera våra Syriska tomat- och gurkplantor. Och sen fick jag förstås erfara den korta Svenska sommarsäsongen.

Berätta om tomaterna och gurkorna du odlade i Saqba! Vilka är skillnaderna mellan dem och de du odlar på Solbacka?

Det är stor skillnad på gurkorna som odlas här och gurkorna i Saqba. Om du står på tjugo meters avstånd från någon som precis ska sätta i sig en gurka i Saqba så märker du det, det är som parfym i luften. En gurka i Saqba är full av liv. Tomaterna är det också stor skillnad på. De smakar både surt och sött, ytan är hård och fruktköttet mycket saftigt. Tomaterna vi odlat här i Sverige liknar tomater, men när jag först provade dem tyckte jag de smakade nästan som tomater.

En dag tog du med dig en vän till odlingsverksamheten, vill du berätta lite om det?

Jag träffade en gammal man som bad om hjälp med sitt ärende på Migrationsverket, och efter det började vi prata. Han berättade för mig om sin mark hemma i Syrien, också den belägen på landsbygden vid Damaskus. Det visade sig att han varit professionell lantbrukare innan han flydde från Syrien, och att han odlat alla möjliga sorters grönsaker. Han berättade att han kände att han hörde hemma där, på sin odlingsmark. Han bad mig hjälpa honom finna den exakta platsen på Google maps. När jag öppnade kartbilden slutade han tala, han bara stirrade på skärmen. Jag såg på honom och förstod att han i den stunden genomfors av minnen. Jag bad honom då komma och hjälpa oss med vårt projekt att odla fram tomater och gurkor. Detta förslag gjorde honom mycket glad, som om han åter sattes i kontakt med sin yrkesroll och vardagliga tillvaro. Senare, när vi vid ett tillfälle planterade om gurkorna, andades han in deras doft och för ett ögonblick såg jag honom le, nästan som om det vore hans livs leende.

Vad har du för tankar kring projektet som växt fram i samarbete med Art Lab Gnesta?

Det första jag tänker på är att spridandet av kunskap är väldigt betydelsefullt, att det är bra att dela och utbyta kompetens och färdigheter.

När vi samlar in kunskap både från folk som bott länge i Sverige och från folk som nyligen invandrat så känns det som om vi skapar en gemensam situation och får det bästa av två världar. När jag först tog hit fröerna från Syrien var det som om även de var nykomlingar i Sverige; uppryckta ur den Syriska jorden, transporterade hit och planterade på Svensk mark. När dessa plantor växer till sig i Sverige betyder det att en del av min värld kommer att frodas också här. När vi skickar ut dessa plantor till de många olika trädgårdarna och hemmen i Gnesta tänker jag på det faktum att vi överlämnar våra gemensamma skyddslingar för

att näras och älskas i den vidare samhällsgemenskapens omsorg. Det är en fin känsla. Jag kom precis hit och nu sprider sig våra små plantor över hela Gnesta. Det är inte bara jord och vatten som fött våra grödor, utan även medkänsla och kärlek. Det känns viktigt att engagera Gnestas barn och unga i omsorgsarbetet med växterna. Tillsammans ser vi till att dessa kunskaper förblir en del av framtiden. ■

The Saqba Tomato

In August, summer 2016, I travelled along highway 57. Amidst the expansive straw coloured fields of the Sörmland plains, I noticed how the apples in all the county cottage gardens had started to assume their bulging shape. Headed for Solbacka asylum housing, I was to visit an old tennis court, where the residents had organized a pallet collar farming ground together with friends at Stjärnhof.

Throughout the year, Art Lab Gnesta had developed an interest in the ways that the lore of cultivation might be democratically distributed throughout society, and made readily available to communities. This seems an urgent issue in times when state funded global corporations privatize and manipulate crops, and lobby for criminalization of civilian seed cultivation. Upon arrival at Solbacka I met up with Omar Sadek, who originally is a chemist from the region of Damascus in Syria. With Omar, Art Lab Gnesta found a mutual interest in farming that fortunately has become an integral part of Art Lab Gnestas activities. Our first conversations revolved around food production, the short Swedish summer, and the war-torn, uncultivated farmlands in Syria. Our conversation took place next to a growing container where a small and bushy tomato plant was propped to a supporting rod. Together with Omar, Art Lab Gnesta has now embarked on growing tomatoes and cucumbers from Saqba, Omar's hometown. The seeds have been illegally brought out of Syria and into Sweden, and now we work to habituate the different varieties so that they might thrive and flourish in Gnesta's climate. Through workshops with youth from the area, research is ongoing with a myriad of activities happening in Gnesta's many growing plots, gardens and backyards. Our goal is to eventually be able to name and put two new plant varieties into our Swedish seed bank and cultivation history: Sörmlandian Saqba tomato and Sörmlandian Saqba cucumber.

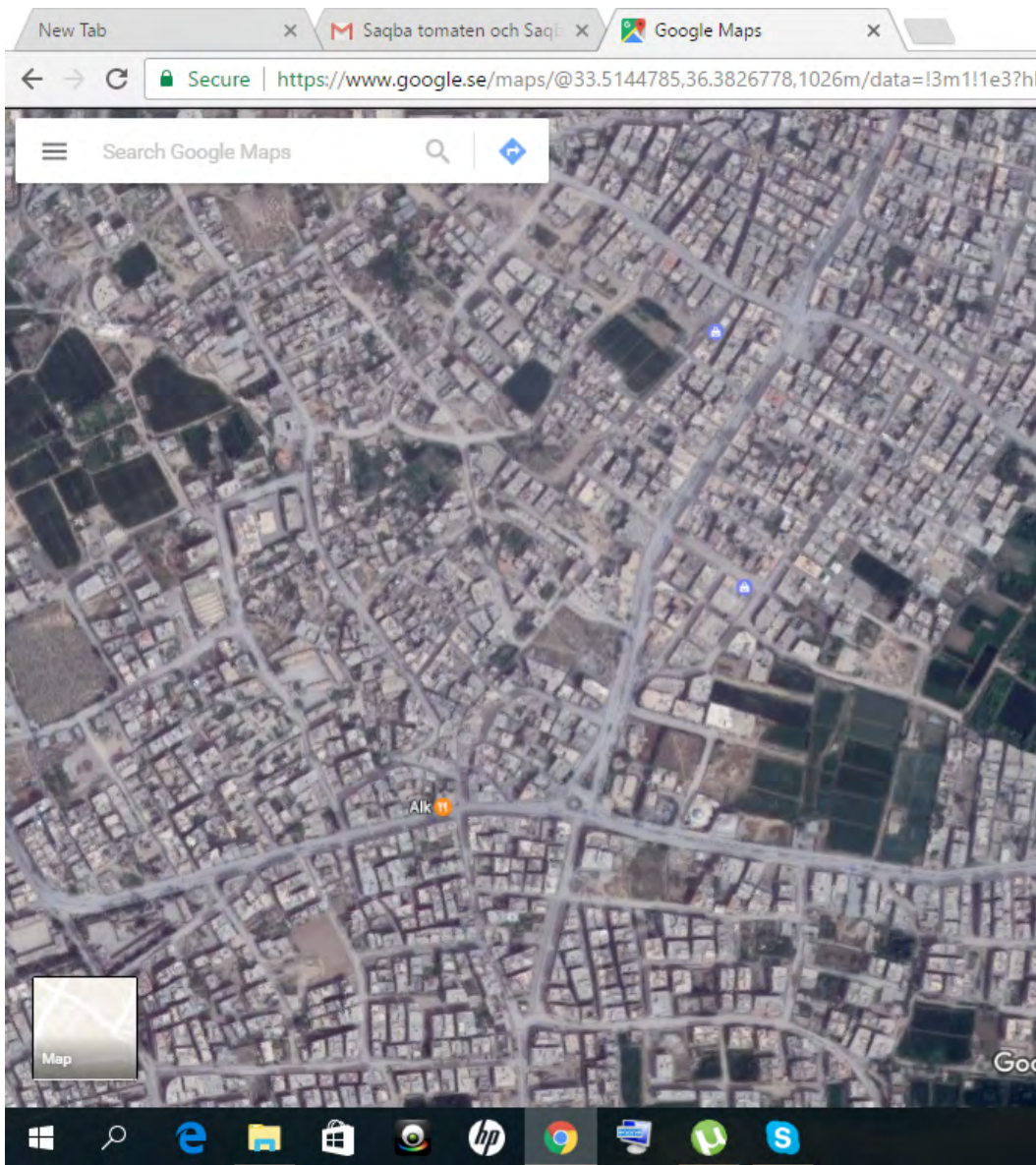
Interview with Omar Sadek

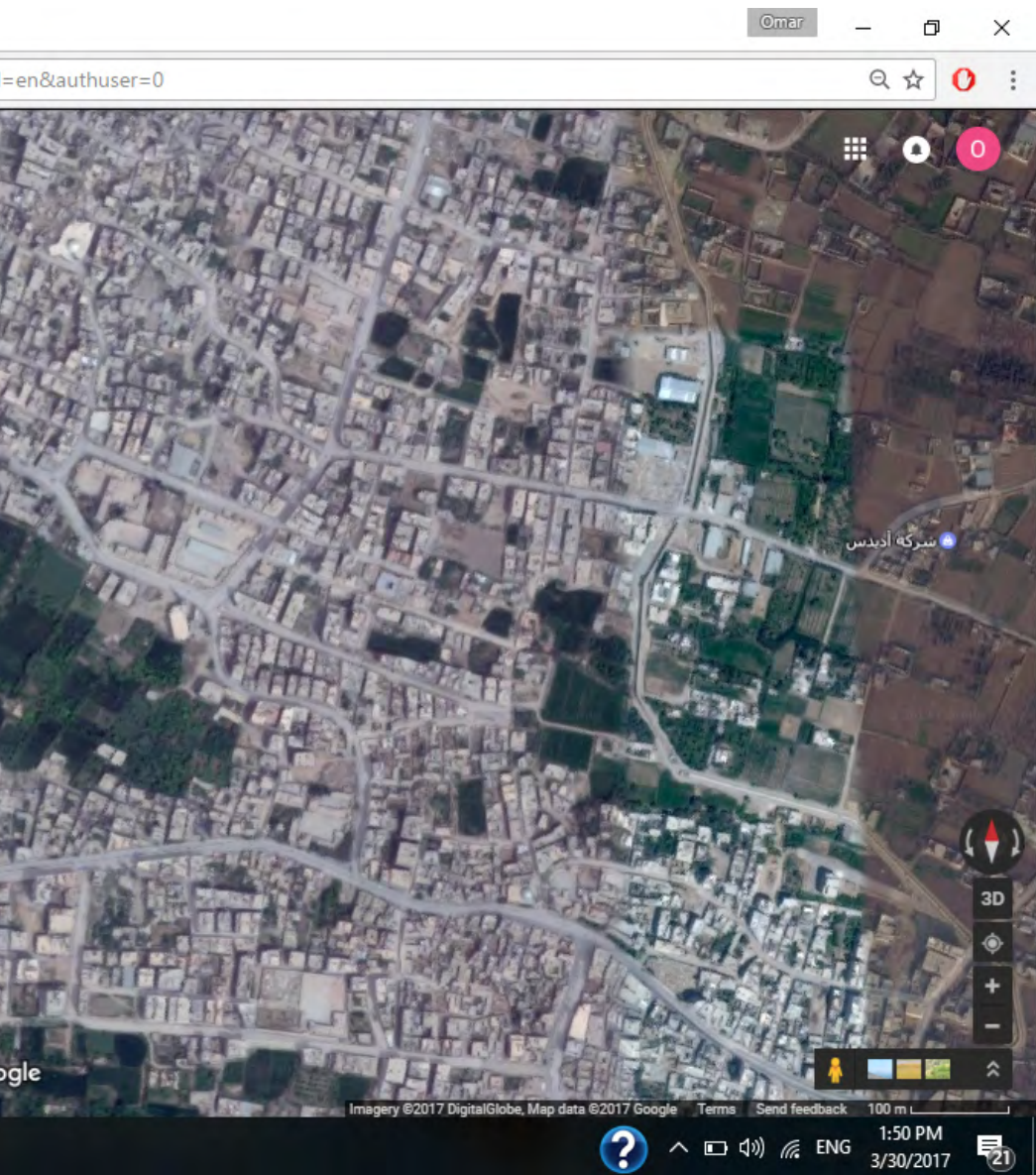
Signe Johannessen

Why did you start farming at Solbacka?

My friend Barbara Korpi informed me about the possibility to start farming here. Together with others I started growing things, it quickly became more than just a project when people around us started sending us

plants as gifts. We started to grow all sorts of plants and vegetables at Solbacka. One person sent us cucumber and tomato plants from Syria. In a way it felt like we were taking care of and a farming a piece of our own land. When we started taking care of the plants we were

surprised by the emotional relations we developed to them. We looked at the plants, and experienced so many memories from our lives in Syria.

Tell me about your relation to food production and farming before you came to Sweden?

I studied at the university, as my father had done. He was a doctor, but at the end of the day we were both sons of the Damascus countryside. My father gave me the passion for farming. He farmed a lot on a piece of land outside of Damascus in Saqba, me and my brother used to help him. Through our work on the land I gained knowledge about farming. We did not farm to earn money, it was a way of life, parallel to our other professions. We ate what we farmed and shared the abundance with our friends.

The land we used to farm is now a warzone. It is completely surrounded by armed forces. The last time I visited our farmland was in 2013, 16th of October to be exact. It was hard for me, because the land itself was under attack. Rockets and missiles were going off all around and helicopters were hovering in the air. I had to go there because parts of my family were still there. My father's grave was also there. Since my father was so very close to this land I felt the urge to go there one last time, to pay tribute to him.

When my father was still alive he started his days at around 04.00 am every morning. When you could not find him anywhere in the home you could be sure to find him on his farming land. The land was surrounded by the township of Saqba, many people wanted to exploit it to build shops and houses there. But my father did not want this and he never caved. He knew the economical value of the land but he wanted to keep it a farmland.

What happened when you first tried to farm Syrian crops here in Sweden?

We did get a lot of tomatoes from our Syrian tomato plants already during the first summer

in Sweden, although I am used to getting much bigger crops in Saqba.

I learned a lot during that first summer in Sweden, especially about the big differences in regards to light and climate conditions. During the long summer days here, it was almost like our Syrian tomato and cucumber plants got shocked by all the sunlight. I also got to know about the very short Swedish summer season.

Tell me about the tomatoes and the cucumbers in Saqba! What are the differences between the ones you grew in Saqba and the ones you have grown at Solbacka?

Cucumbers grown here are completely different to the ones you find in Saqba. In Saqba you will on 20 meters distance know if someone is about to eat a cucumber, it is like perfume in the air, you will feel the smell and recognise it. A cucumber in Saqba is full of life. The tomatoes are also, very different. They taste both sour and sweet, and their surfaces are hard, underneath they are filled with liquid. The tomatoes in Sweden look like tomatoes but when I first tried them I thought they tasted different, they tasted almost like tomatoes.

One day you brought a friend of yours to one of our nursing sessions, can you tell me something about this?

I met an old man, he asked me to help him with his case at Migrationsverket and after that we started talking. He told me about his land back in Syria, also located on the countryside of Damascus. It turned out that before he fled from Syria he used to work as a professional farmer, producing vegetables of all sorts. He told me that he belonged on those lands. He asked me to help him find the exact spot on Google Maps. When I opened it, he stopped speaking, he just looked at the map. I looked at him and realized it brought up a lot of memories. I asked him to come with me to our farming project to help us nurse our tomatoes and cucumbers. This made him very happy, it was

like he was back to work, back to his comfort zone. Later, when we were replanting the cucumbers he was inhaling the scent of them. For a brief moment I could see him smile, almost like a smile of his entire life or something.

What are your thoughts on the project that has grown from your collaboration with Art Lab Gnesta?

The first thing that comes to mind is that “passing knowledge” is a great practice, sharing and exchanging skills and knowledge is a good thing to do. The fact that we are collecting knowledge from people who have been living in Sweden for a long time as well as Syrian immigrants who recently arrived, it feels like we are producing a common situation that brings together the best of two worlds.

When I first brought the seeds from Syria it was almost like they were newcomers coming to Sweden themselves. Raptured from syrian ground, brought here and planted in Swedish soil. When these plants grow up here in sweden it means that a piece of my world will flourish here as well. When we are sending these plants off into all the different gnesta

gardens and homes I am thinking about the fact that these plants that we have nursed together are separated from us to be loved and nourished by other parts of the community of Gnesta. It is a great feeling. I just came here and now our small plants spread all over Gnesta. The new crop is grown not only by soil and water but with compassion and love.

It also feels important to take care of and grow these plants with children and youths in Gnesta, together we are making sure that this knowledge is a part of the future. ■

Samtal med Abir Boukhari

Tidig höst hade curatorn Abir Boukhari ett residency här på Art Lab Gnesta. Samtal om hemlöshet, flykt och konstens potential tog under perioden på olika sätt plats i huset. Tillsammans med Boukhari och hennes familj bjöd Art Lab en solig september eftermiddag in hela Gnesta att fira den muslimska högtiden Eid Al-Adha. I slutet av av samma månad öppnade utställningen Nohome as a Pattern of Life, curaterad av Boukhari.

Utställningen samlade konstnärerna Al Fadhil, Muhammad Ali, Nisrine Boukhari, Aissa Deebi, Mafune Gonjo, Cecilia Hultman, Diana Jabi, Elena Luptak, Alfredo De Stefano och Laura Tynan.

I utställningen Nohome as a pattern of life reflekterar tio olika konstnärer kring frågor om hemlöshet och att vara hemifrån. Allt fler har erfarenheter av "nohome" - att vara utan ett hem. Många tvingas lämna sitt hem och sitt land på grund av krig, konflikter eller ekonomiska svårigheter, andra väljer det för en bättre framtid medan vissa finner det meningsfullt att leva nomadiskt. Berätta om bakgrunden till utställningen?

På sätt och vis började hela utställningen med mig och mina erfarenheter. Jag fick flytta från plats till plats efter att jag lämnat Syrien. I utställningen undersökte tio konstnärer både frivilliga och ofrivilliga aspekter av den nomadiska tillvaron. Jag bad samtliga konstnärer att förhålla sig till frågan: Har erfarenheten av ett nomadiskt liv fått dig att känna dig fri på något vis, eller innebär detta att stå utan hem bara en känsla av att ha förlorat allt? De svarade på många olika vis. Jag tror att vi alla ibland befinner oss i ett nomadiskt tillstånd, vi behöver lämna något för någon eller på grund av någonting. Erfarenheten av att vara utan hem, "nohome", delas i dag av allt fler. Sedan jag började arbeta med konst har jag på något vis använt detta tillstånd som en ursäkt, eller som ett

medium för att ställa frågor som inte sällan är tuffa att besvara. Det är ett känsligt och emotionellt utmanande område.

Hur kommer det sig att du vände dig till konsten för att undersöka dessa frågor?

Jag skulle säga att vi genom konsten och utställningen kan upprätta tillfälliga gemensamma platser. Genom konsten kan rum för samtal och diskussion skapas. Rum som kan samla och föra samman människor som annars skulle vägra att tala med varandra.

När du levde i Damaskus, i Syrien, startade du organisationen AllArtNow (AllKonstNu) med syfte att etablera ett rum för lokal, nationell och internationell samtidskonst. Sedan kriget startade har organisationen arbetat nomadiskt. Hur skiljer sig arbetet åt om du jämför mellan Sverige och Syrien?

Jag kan inte riktigt svara efter bara ett år här i Sverige. AllArtNow utgick från ett gammalt hus i Syrien varifrån vi försökte bygga upp en mötesplats för den lokala, nationella och internationella konsten. När kriget kom blev jag tvungen att lämna Damaskus, liksom många vänner och kolleger som fanns runt omkring mig. En av mina vänner blev kvar i Damaskus tillsammans med sin familj, och sedan några år tillbaka bor de i det gamla huset där

AllArtNow brukade husera. Så nu har platsen blivit ett hem. AllArtNow blev en nomadisk organisation till följd av att jag och många av mina kollegor tvingades fly och leva ett nomadiskt liv. Människor förskjuts och tvingas flytta, och jag frågar mig: Vad händer när rum för konst tvingas göra detsamma? Om jag ska jämföra hur det är att vara verksam inom fältet för samtidskonst i Sverige respektive Syrien så skulle jag säga att det är svårare för mig och mina kollegor att ta oss in i konstetablissemangent här. Trots att jag redan innan jag blev bofast i Sverige arbetat med många olika konstinstitutioner, gallerier och skolor här i landet så har det ändå varit svårt. Jag träffade nyligen på en konstnär som tog sin examen vid konstakademien i Damaskus precis innan han tvingades lämna från Syrien. Han sade till mig "Jag kommer aldrig att kunna verka som konstnär här i Sverige".

Många konstnärer och kulturarbetare har flytt eller migrerat till Sverige de senaste åren, och många har givetvis befunnit sig här sedan länge. Många möter ett stort motstånd när de försöker ta sig in i de svenska konstfälten, hur ska vi gå tillväga för att förändra det och öppna upp det för kollegor som är utbildade i andra länder?

Jämfört med andra länder tror jag att ni i Sverige är bättre på att involvera konstnärer och nyanlända kollegor i olika projekt och samarbeten. Det som oroar mig är att intresset ska sina efter att en befunnit sig i landet ett tag. Snart kanske de som bjudit in till panelsamtal, utställningar och projekt blir intresserade av någon eller något annat. Att erbjuda tillfälliga lösningar som att ge kortsiktig tillgång till en verkstad eller atelje, eller att bli inkluderad i ett temporärt projekt räcker inte. Det krävs långsiktiga relationer och samarbeten för att det ska bära in i framtiden. ■

Intervju med Abir Boukhari av Sebastian Dahlqvist

Samtal med Abir Boukhari

In early fall 2016 the curator Abir Boukhari had a residency here at Art Lab Gnesta. During this period conversations about belonging, refuge and the potential of art was ever present in the house. On a sunny September afternoon Abir Boukhari and her family together with Art Lab invited the whole Gnesta community to come celebrate the muslim feast Eid Al-Adha. At the end of the month the exhibition Nohome as a pattern of life opened, curated by Abir Boukhari. The exhibition brought together the artists Al Fadhil, Muhammad Ali, Nisrine Boukhari, Aissa Deebi, Mafune Gonjo, Cecilia Hultman, Diana Jabi, Elena Luptak, Alfredo De Stefano and Laura Tynan.

In the exhibition Nohome as a pattern of life ten artists reflect on issues on being with or without a home. Today, more and more people share the experience of having "nohome", more and more people are being forced to leave their countries due to war, conflict or because of economic difficulties. Others decide to leave in hope of a better future while yet others find new meaning in choosing to live nomadic. Tell me about the background.

The whole exhibition in a way departed from me and my experiences, finding myself having to move from one place to another after leaving Syria. In the exhibition ten different artists explored voluntary and involuntary nomadic life. I asked all the artists a question which they in different ways responded to: Does the nomadic state, left without a home make you

feel free in any way or is it associated with a feeling of having lost everything? I think we all find ourselves in a nomadic state sometimes, having to leave something for someone or because of something. Today more and more people have experience of “nohome” - to be without a home.

Since I started working with art I have in some way used it as an excuse or medium to ask questions. Often these are questions that are hard to address, sensitive or emotionally challenging.

Why did you turn to art to explore and work with these questions?

I would say that through art and the context of the exhibition a temporary common space can be established. It makes it possible to facilitate a discussion with people who otherwise refuse to speak with each other.

When you lived in Damascus, Syria, you initiated an organization called AllArtNow dedicated to establish a space in for local, national and international contemporary art. Since the war started the organization is working nomadically. What is the difference when working with contemporary art in Sweden compared to Syria?

One year is not really enough to say. AllArtNow used to be rooted in an old house in Damascus, we tried to build up a meeting point for the local, national and international

art community. When the war started I eventually had to leave Damascus like many of my friends and colleagues. A friend of mine stayed together with his family in Damascus though and since a couple of years back they live in the old house where AllArtNow used to be situated. So now the space functions as a home. AllArtNow became nomadic when I and a lot of my colleagues and friends were forced to live a nomadic life. People are forced to move and displace, I ask myself: What happens when an art space displace?

Comparing working with contemporary art in Sweden to working in Syria I would say it is harder for me and my colleagues to get into the art field here. Although I worked with several different art institutions, galleries and schools in Sweden before I moved here it has still been hard. I recently met a syrian artist who just graduated from the art school in Damascus before he had to leave Syria to go to Sweden, he said to me “I will never be able to work as an artist here in Sweden”.

A lot of artists and cultural workers have arrived to sweden during the last couple of years and of course longer back than that. Many of these colleagues experience difficulties when trying to get into the swedish art fields.

How do we open up the swedish art fields for colleagues educated in other countries?

Comparing Sweden to other countries I still believe you are better at involving artists and

newly arrived colleagues in projects and collaborations here. But I'm always afraid that this interest exist only in the beginning. That the people inviting you to be a part of an exhibition, panel or a project soon will move on and get interested in something or someone else. Offering temporary solutions like short-term access to a studio or workshop or to be included in a temporary project is really not enough. Long term relations and collaborations are needed. ■

Interview with Abir Boukhari by Sebastian Dahlqvist

Handlingsplan för att motverka ett segregerat konstfält

Det svenska konstfältet är homogent och representerar inte samhällets olika grupper. Det är svårare för grupper som inte kommer från ett bildat akademiskt hem att söka sig till de konstnärliga högskolorna. Det är svårare för migrerande konstnärer att förstå konstfältets administrativa system och vara yrkesverksamma i Sverige.

Ett konstfält som representerar samhällets olika grupper bidrar till att utveckla den svenska konstscenen. Ett diversifierat konstfält bidrar till att fler kan hitta en egen plattform för att vara yrkesverksam som konstnär.

Nedan presenteras ett förslag till handlingsplan i tio punkter för att bidra till att det svenska konstfältet i större utsträckning representerar samhället och främjar social rättvisa för marginaliserade grupper.

i En feministisk och intersektionell kulturpolitik.

Förändringar kan inte endast göras av fristående aktörer eller enskilda organisationer. Det kan inte heller göras genom enstaka och tidsbegränsade projekt. Vad sveriges konst- och kultursektor behöver är en feministisk och intersektionell kulturpolitik.

En feministisk och intersektionell kulturpolitik ska ta fram nya kulturpolitiska mål för att bryta en elitistisk, homogen och exkluderande konstscen. Konst och kultur ska ha en central roll i samhället och bör vara en politisk fråga i fokus och ha en mer framträdande roll i samhället.

ii Regeringen fördelar minst 3% av statsbudgeten till kultur.

Idag fördelar staten endast 0,8 procent av hela sin statsbudget till kulturen. Detta innebär att det som fördelas till konstfältet är mindre än 0,8 procent.

För att motverka ett homogent konstfält krävs att regeringen fördelar minst 3 procent av statsbudgeten till kultur. Mer resurser till konst- och kultursektorn kan främja fler konstnärliga utrymmen och organisationer från konstens olika skikt. Det bör finnas ett råd inom varje myndighet med anställda från olika samhällsgrupper och som inte tillhör den härskande homogena klassen inom konstfältet. Ett sådant råd ger riktlinjer för fördelning av medel så att det gagnar flera olika organisationer och aktörer inom konstfältet bortom en institutionaliserad smakhierarki och ett storstadscentrerat konstfält.

iii Mer och fler estetiska ämnen i skolan.

Estetiska ämnena i grundskolan förpassas idag till någon enstaka timme i veckan i grundskolan och är ibland helt frånvarande i gymnasiet. De estetiska ämnena i grundskolan tenderar dessutom att lära ut förenklade former av konst. Detta innebär att samtidskonstens olika uttrycksformer riskerar att utebli i skolundervisningen. Tillgång till konst ska vara en rättighet och alla medborgare i samhället ska ges möjlighet att förstå och diskutera konstnärsyrket. En förståelse och självklar närhet till konstnärskap och konstnärlig uttryck bör ges redan i grundskolan.

De estetiska ämnena bör bli flera och innehålla konst, form och arkitektur. De estetiska ämnena bör också ha fler studietimmar i veckan från grundskolan fram till och med gymnasiet. De estetiska ämnena ska bidra till en förståelse för konstens olika uttrycksformer.

iv Avdelning för bättre representation inom konstfältet.

Institutioner skriver mångfaldsplaner och mångfaldspolicyn som ofta inte leder någonstans och riskerar att bli instrumentella checklistor i institutionernas administrativa arbete. Dessa planer och policys är ofta formulerade och framtagna av en privilegierad grupp.

Kulturdepartementet upprättar en särskild avdelning för att följa upp myndigheters och institutioners arbete för bättre representation. Arbetet ska syfta till att motverka exkludering och självvald segregation inom konstfältet. Avdelningens arbete ska formuleras och ledas av personer som exkluderas och marginaliseras och som bryter mot olika normer, detta inkluderar personer med erfarenheter bortom vithetsnorm, funktionsnorm, heteronorm och som inte kommer från en akademisk bildad medelklass. Avdelningen ska ta fram riktlinjer, följa upp och begära rapporter från statliga myndigheter. Avdelningen ska arbeta tillsammans med andra myndigheters olika avdelningar som till exempel Universitetskanslersämbetet (UKÄ).

v Information om migrerande konstnärer

En rapport från Konstnärsnämndens (2016) visar att av landets 30 000 verksamma konstnärer och kulturutövare har bara 16 procent utländsk bakgrund. I rapporten framkommer att procentandelen inte har förändrats sedan 2004 trots att andelen invånare i landet med utländsk bakgrund har ökat under samma

tidsperiod. För att förstå samtiden måste samhället ha tillgång till och analysera historiska förlopp och händelser för att därigenom få förståelse för samhällets och konstfältets olika maktstrukturer. Det saknas information om migrerande konstnärer och deras villkor i ett historiskt perspektiv. Detta trots att konstnärer har migrerat till Sverige i flera decennier.

Staten ska fördela forskningsmedel för att justera avsaknad av forskning och information om migrerande konstnärers villkor i Sverige.

vi Riktat administrativt stöd till konstnärer som exkluderas och marginaliseras

Verksamma konstnärer i Sverige med två utrikes födda föräldrar utgör endast 3,2 procent av landets verksamma konstnärer. Många ansökningsförfaranden bär ett språk som kan upplevas abstrakt och exkluderande. Formen som råder inom ansökningar till konsthögskolorna tenderar att vara elitistiskt och vänder sig till grupper som kan avkoda konstfältets smakhierarki och akademiska språk.

Konsthögskolorna ska erbjuda hjälp till sökande studenter. Hjälpen ska bestå i handledning och stöd i ansökningsförfarandet.

vii Förflytta tjänster för att främja representation

Det är vanligt med informella nätverk och kontakter inom konstfältet vilket ger upphov till utbredd nepotism. Samma människor kan sitta i flera olika styrelser och inneha höga positioner inom konstfältet. Detta resulterar i att makten centreras.

Statligt finansierade institutioner ska öppnas för att ge plats åt yrkesverksamma som inte tillhör konstens homogena interna nätverk. Positiv rekrytering kan utvidgas genom förflyttning av tjänster. Högre beslutsfattande positioner tillgängliggörs till verksamma personer med erfarenheter bortom vithetsnormen och som inte kommer från en bildad akademisk medelklass. Den person som har haft tjänsten förflyttas och får andra arbetsuppgifter inom organisationen.

viii Fokusera på social rättvisa för grupper som marginaliseras

Audrey Lorde uttryckte det som att mästartens hus kan inte tas ned med mästartens verktyg.

Så gäller även för det språk som används. De olika begrepp som är i omlopp och

anses "naturliga" bör genomlysas och ifrågasättas när de används av aktörer inom konstfältet.

Begrepp som inte är defnierbara och som i sin form exkluderar bör omformuleras till något så konkret som att: det ska råda social rättvisa för marginaliserade grupper. Ord som "mångfald" och "konstnärlig kvalitet" bör tydligt definieras eller avskaffas inom kulturpolitiken. Marginaliserade gruppers egna språkbruk bör tas i beaktning.

ix Representation av svenska konstnärer i diasporan

Det råder svårigheter för personer i diasporan att se sina berättelser representerade i institutionernas verksamhet. I en rapport från Konstfrämjandet (2015) framkommer det att unga inte ser konstfältets rum som rum för dem.

Minst 25 procent av medlen från Kulturrådet och Konstnärsnämnden ska tilldelas svenska konstnärer i diasporan. Satsningar som ska representera samhällets olika grupper bör prioriteras i samlingar och utställningsverksamhet. Statliga museer ska arbeta för att deras samlingar representerar samhällets olika grupper och erfarenheter.

x Policy för en armlängds avstånd

I Sverige råder principen om en armlängds avstånd. Det innebär att staten och de som fördelar statliga medel ska vara åtskilda. Staten upprättar politiska ramar och fastställer budget medan myndigheter bedömer ansökningar och projekt där det konstnärliga innehållet granskas av sakkunniga inom området. Genom flera led ska autonomi garanteras och det dagliga arbetet ska vara bortkopplat från politikernas viljor och ideologier. Principen om en armlängds avstånd är viktig för att politiker inte ska ha möjlighet att påverka den konstnärliga friheten. Idag har vi ett antidemokratiskt riksdagsparti som är emot principen om armlängds avstånd.

Principen om armlängds avstånd är just en princip, inte en regel eller ens en policy. Regeringen bör därför ta fram en policy för att säkra konstens fria utrymme. Det enda som lagmässigt skyddar den konstnärliga friheten i Sverige är Yttrandefrihetsgrundlagen.

Särskilt viktigt är att ännu fler grupper i samhället tar plats i konstfältet och kräver säkrandet av konstens fria ytor gentemot höger-konservativa och nyliberala partipolitiska ideologier.

Övriga kommentarer

Följande handlingsplan är formulerad efter en förfrågan från Art Lab Gnesta där jag har försökt ringat in olika problemområden och utifrån mitt perspektiv kartlagt behov. Handlingsplanen ska betraktas som ett utkast, ett angeläget sådant, för att arbeta vidare med frågorna. Som textförfattare och avsändare för handlingsplanen uppmanar jag Art Lab Gnesta och andra aktörer att fortsätta arbetet och diskutera, dissekera, ifrågasätta och utveckla denna handlingsplan. Arbetet bör göras med berörda aktörer inom det svenska konstfältet och så småningom lyftas upp till Kulturdepartementet och berörda myndigheter.

Efter att boken *Konstens att delta* lanserades har jag ofta fått frågan från politiker: "Vad kan jag som politiker göra?"; och från fristående konstnärer: "Vad kan vi göra?".

Det är symptomatiskt att politiker och fria aktörer känner ett kallt förändra samhället och konstfältets exkluderande strukturer. Det är inte en nyhet att det är de "fria" konstorganisationerna som har (handlings)utrymmet och förstår nödvändigheten av att utmana konsten. I slutändan vågar jag säga att det är dessa organisationer som driver det svenska konstfältet framåt, bakåt och åt sidorna.

Macarena Dusant är konstvetare och författare. Dusant är aktuell med böckerna *Konsten att delta* (Dokument press 2016) och *La jardinera - Valeria Montti Colque* (Dokument press 2017). Dusant är redaktionsmedlem i kulturtidskriften *Hjärnstorm* och nätplattformen *Kultwatch.se* och arbetar bla med de konstpolitiska grupperna *Konstgrupp Almedalen* och *IDA* (Institutet för Diaspora och Avkolonisering).

Källförteckning

Tina Carlsson och Macarena Dusant, "Breddad rekrytering på konsthögskolorna", Konstgrupp Almedalen, 2015-05-11. <http://konstgruppalmedalen.tumblr.com/post/118717499806/breddad-rekrytering-p%C3%A5-konsth%C3%B6gskolorna>. Åtkomst 2017-04-14.

Emma Dominguez och Erik Annerborn, Konsten är fylld av koloniala föreställningar, strukturell diskriminering och klassförtryck, Folkrorelsernas Konstfrämjandet 2015.

Macarena Dusant, Konsten att delta, Dokument press 2016.

KRO/KIF, www.kro.se/konstpolitik.se, Åtkomst 2017-04-14.

Konstnärsnämnden, Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor – en rapport om konstnärer inom alla konstområden verksamma i Sverige 2014 utifrån kön, ålder, inkomst, näringsverksamhet, bosättning, utländsk bakgrund, utbildning och social bakgrund, Konstnärsnämnden 2016.

Action plan to discourage segregation in the field of art

The Swedish art field is homogeneous and does not represent the different groups in society. It is harder for those who do not come from established academic homes to enter into the art academies. It is harder for migrant artists to understand the administrative system of the arts and to work professionally in Sweden.

An art field that represents different groups in society contributes to the development of the art field itself. With a diversified art field people will find their own platforms from which to develop their practices professionally.

Below is a proposal for an action plan in ten sections that will enable the Swedish art field to actually represent society, and to promote social justice for marginalized groups.

i A feminist and intersectional cultural politics.

It is not only down to independent actors or single organizations to make change. Singular and time-limited projects can also not make the major change that is required. What the Swedish arts and culture sector needs is a feminist and intersectional cultural policy.

A feminist and intersectional cultural policy will develop new political goals for the culture domain in order to disrupt the elitist, homogeneous and exclusive art scene. Art and culture must play a central role in society and should be a major political issue with prominence in the public sphere.

ii The government allocates at least 3% of the state budget to culture.

Today, the state allocates only 0.8 percent of its entire budget to the culture domain. This means that the allocation to the fine arts is less than 0.8 percent.

In order to counteract a homogeneous art field, the government must allocate at least 3 percent of the state budget to culture. More resources to the arts and culture sector can promote more artistic spaces and organizations from the various layers of the art field. There should be a council within each governing authority with employees from different social groups. They should not all belong to the ruling homogeneous class within the field of art. Such a council provides guidelines for the allocation of funds so that it benefits several organizations and actors, operating beyond the big cities and a institutionalized taste hierarchy.

iii More and new aesthetic subjects in school.

In today's elementary schools aesthetic subjects are given only a few hours per week, and in high school they sometimes are completely absent. What's more, the aesthetic subjects in elementary school tend to teach art in simplified forms. This means that the plentiful modes of expression typical of contemporary art risks exclusion from the educational system. Access to art should be a right that all citizens in society have. Everyone should be given the opportunity to understand and discuss the artistic profession. An understanding and obvious proximity to artistry and artistic expression should be given already in elementary school.

The aesthetic subjects should be multiple and contain art, form and architecture. The aesthetic subjects should be allotted more study hours per week from primary school to upper secondary school. The aesthetic subjects will contribute to an understanding of art's different forms of expression.

iv Department for advancing representation in the field of art

Institutions write diversity plans and diversity policies that often do not amount to anything. They risk becoming instrumental checklists in the institutions' administrative work. These plans and policies are often formulated and produced by a privileged group.

The Ministry of Culture establishes a special department to monitor the work of government and institutions for the advancement of representation. The aim is to counteract exclusion and voluntary segregation within the art field. The department's work is to be formulated and led by people who have experience of exclusion and marginalization themselves, in order to disrupt hegemonic norms. This includes people that do not have the privilege of whiteness, functionality, heteronormativity and who are not born into the academic middle class. The department will develop guidelines, follow them up, and request reports from governmental agencies.

The department will work with other agencies' different departments, such as Univeritetskanslerämbetet (UKÄ) (The University Chancellor's Office).

v Information about migrant artists

A report from Konstnärnsnämnden (2016) indicates that from the country's 30,000 practicing artists and culture workers only 16 percent have foreign background. The report shows that the percentage has not changed since 2004 despite the fact that the proportion of residents in the country with a foreign background has increased over the same period. In order to understand contemporary state of affairs, society must have access to, and analyze historical processes and events. This is necessary in order to gain an understanding of the hierarchies of

power at stake in society and the art world. Information as to migrant artists and their terms is missing from a historical point of view, despite the fact that artists have migrated to Sweden for decades.

The state will allocate research funds to adjust the lack of research and information on migrant artists' conditions in Sweden.

vi Targeted administrative support for artists that are excluded and marginalized

Practicing artists in Sweden with two foreign-born parents make up only 3.2 percent of the country's practicing artists. Many application procedures are in a language that can be experienced as abstract and exclusive. The application format for art academies tends to be elitist and aimed at groups able to decode the token hierarchies of taste as well as academic language.

Art academies will offer to help applying students with their applications. The aid shall consist of supervision and support throughout the application process.

vii Replace positions in order to promote representation

Informal networks and contacts are common in the art world and give rise to widespread nepotism. The same people can be part of several different boards and hold high positions, which results in power being centralized.

Government-funded institutions should be ready to accommodate professionals who do not belong to homogeneous internal networks. Positive recruitment can be achieved by shifting positions. Advanced decision-making positions will be open to practicing individuals whose experience goes beyond the norms of whiteness and entrenchment in the academic middle class. The person who has held the position before is transferred and gets other duties within the organization.

viii Focus on social justice for marginalized groups

Audrey Lorde's enunciation that the master's tools will never dismantle the master's house is true also when it comes to language. Concepts that are circulated and considered "natural" should be scrutinized and questioned when employed by practitioners within the field of art. Words like "diversity" and "artistic quality" should be clearly defined or abolished within cultural policy. Concepts that are not explained and that therefore work as to exclude should be rephrased with the governance of social justice for marginalized groups in mind. The parlance of marginalized groups should also be taken into account.

ix Representation of Swedish artists in the diaspora

It is hard for people in the diaspora to see their histories represented in the agendas of the institutions. In a report from Konstfrämjandet (2015) it becomes evident that young people feel art spaces are not for them.

At least 25 percent of the funds from Kulturrådet (the council of culture) and Konstnärsnämnden (the Artistic Board) shall be awarded to Swedish artists in the diaspora. Efforts to represent different groups in society should be given priority in collections and exhibitions. State museums will work to ensure that their collections represent the experiences and livelihoods of different groups in society.

x Policy for "the distance of an arm's length"

In Sweden, the principle of the arm's length is the rule. This means that the state and those who allocate state resources should be separated. The state establishes a political framework and sets the budget while authorities assess applications and projects where the artistic content is reviewed by experts in the field. Through several steps, autonomy should be guaranteed. This work should not be subject to the wills and ideologies of politicians. The principle of the arm's length is important in keeping influence of politicians at bay, out of opportunity to impinge on artistic freedom. Today we have an anti-democratic party that oppose the principle of the arm's length in parliament.

The principle of the arm's length is just that, a principle. It's not a rule, or even a policy. The government should therefore develop a policy to secure the open field of art in society. The only lawful protection of artistic freedom in Sweden is the Freedom of Speech Act. Of particular importance is that more groups in society claim their space in the field of art and demand that it's open spaces are kept safe from the agendas of right-conservative and neoliberal political parties.

Other comments

The following action plan is formulated following a request from Art Lab Gnesta. I have tried to draw together different problematic areas and spoken up for what I gather to be documented needs. The action plan should be regarded as a draft, as an urgent matter, produced in order to continue grappling with these questions. As it's author and sender I encourage Art Lab Gnesta and other actors to carry on discussing, dissecting, questioning and developing this action plan. With the engagement of relevant actors in the Swedish art field, the work should eventually be presented to the Ministry of Culture and other relevant authorities.

After launching the book *Konsten att Delta*, politicians have often asked me

"What can I do as a politician?"; and independent artists "What can we do?".

It is symptomatic that politicians and independent actors feel called upon to change society and the exclusive structures of the arts. It's no news that it is the "free" art organizations who have the means to act and understand the necessity of challenging the art field. Finally I dare say that these organizations are the ones who push the Swedish art field forward, backward and sideways.

Macarena Dusan is an art historian and author. She currently published the books *The Art of Participation* (Document Press 2016) and *La Jardinera - Valeria Montti Colque* (Document Press 2017). She is an editor of the culture magazine *Hjärnstorm* and the network platform *Kultwatch.se*, working with political art groups *Almedalen* and *IDA* (Institute for Diaspora and Decolonization) amongst others.

Macarena Dusan is an art historian and author. She currently published the books *The Art of Participation* (Document Press 2016) and *La Jardinera - Valeria Montti Colque* (Document Press 2017). She is an editor of the culture magazine *Hjärnstorm* and the network platform *Kultwatch.se*, working with political art groups *Almedalen* and *IDA* (Institute for Diaspora and Decolonization) amongst others.

Sources

Tina Carlsson and Macarena Dusan, "Breddad rekrytering på konsthögskolorna" ("Broadened recruitment at the Art Academies"), Konstgrupp Almedalen, 2015-05-11. <http://konstgruppalmedalen.tumblr.com/post/118717499806/breddad-rekrytering-p%C3%A5-konsth%C3%B6gskolorna>. Accessed 2017-04-14.

*Emma Dominguez and Erik Annerborn, *Konsten är fylld av koloniala föreställningar, strukturell diskriminering och klassförtryck* (The art is filled with colonial notions, structural discrimination and class oppression) People's Movement for Art Promotion 2015.*

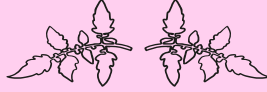
*Macarena Dusan, *Konsten att delta* (The art of participation), Dokument press 2016.*

KRO/KIF, www.kro.se/konstpolitik.se, Accessed 2017-04-14.

*The Swedish Arts Grants Committee, *Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor – en rapport om konstnärer inom alla konstområden verksamma i Sverige 2014 utifrån kön, ålder, inkomst, näringsverksamhet, bosättning, utländsk bakgrund, utbildning och social bakgrund* (Artists demography, income and social condition - a report on artists within all fields of art active in Sweden during 2014, taking sex, age, income, business, resident, foreign background, education and social background into account), The Swedish Arts Grants Committee 2016.*

I am the Saqba-tomato.

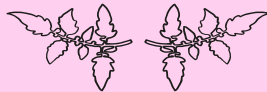
Saqba is a small place located approximately one hour away from Damascus.

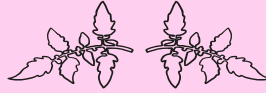
Last summer was my first summer to try to grow in Swedish soil. My roots they got cold and the sun was so far far away.

Outside the asylumhousing Solbacka in Stjärnhov a group of Syrian plant enthusiasts filled an old tennis-court with cultivation boxes together with local friends and facilitators. I was planted into the black humus in June and as soon as I could reached upwards, towards the blue sky. Yet, the harder I tried, the bushier I got in this cool air.

In Saqba I carried my fruit only two months after my seed-self had germinated straight out of the red and warm soil. In Sörmland, when the days suddenly got shorter and my sap started to retreat from my leaves back into the roots, my green fruits were still hanging there, hard.

Now I try again. Now I am better prepared for the short summer ahead. I take charge, knowing I am no longer in Saqba.

Jag är Saqba-tomaten.

Saqba är en liten ort ungefär en timme från Damaseus.

Förra sommaren försökte jag växa min allra första sommar här i Sverige. Det var kallt om mina rötter och solen var så långt, långt bort.

Utanför asylboendet Solbacka i Stjärnhov organiserade en grupp odlingsintresserade syrier odlingslådor på en gammal tennisplan tillsammans med lokala vänner och möjliggörare. Jag planterades i svart mylla i juni och försökte så snabbt som möjligt sträcka mig uppåt mot den blåa himlen. Men ju mer jag försökte, ju buskigare blev jag i den kalla luften.

I Saqba brukade jag bära frukt bara två månader efter att jag som frö planterades rakt i den röda och varma jorden, men här i Sörmland hängde mina gröna frukter fortfarande hårda när dagarna plötsligt blev kortare och min sav började dra sig bort från mina blad och ner i mina rötter.

Nu försöker jag igen, nu är jag mer förberedd för den korta sommaren. Jag tar sats, jag vet att jag inte längre är i Saqba.

